

## Memorandum van de onderwijsvakbonden voor de nieuwe Vlaamse Regering

Nieuws maandag 3 juni 2019

**Op het einde van elke legislatuur bezorgen alle onderwijspartners een memorandum aan de Vlaamse Regering. Daarin zetten ze hun speerpunten en bezorgdheden in de verf. De onderwijsvakbonden zijn volwaardige onderwijspartners en hebben een lijvig memorandum afgeleverd. Lijvig, want we eindigen deze legislatuur met veel bezorgdheden en een hele serie speerpunten voor de volgende regering.**

Niet voor niets staat het memorandum volledig in het teken van 'Waardering, respect en professionaliteit'. De onderwijsvakbonden gaan voluit voor kwaliteitsvol onderwijs. Dat kunnen we niet realiseren zonder uitstekend personeel. Daarom zijn de volgende punten essentieel:

- We moeten hen het vertrouwen, de tijd en de ruimte geven die essentieel zijn om kwaliteitsvol onderwijs te realiseren.
- Ze moeten ondersteund en gewaardeerd worden in hun professionaliteit.
- Respecteer hen in hun kernopdracht.
- Ze verdienen bescherming tegen onrealistische maatschappelijke verwachtingen.
- Bied hen aantrekkelijk, werkbaar en leefbaar werk.

Als onderwijsvakbonden trekken we aan de alarmbel. Anno 2019 komt het recht van elk kind op kwaliteitsvol onderwijs zwaar onder druk te staan in Vlaanderen. Enerzijds komt dat door het nijpend lerarentekort, anderzijds doordat de kernopdracht niet meer gerespecteerd wordt.

Het wordt tijd om te kiezen voor wat echt effect heeft op de kwaliteit van het onderwijs! De onderwijsvakbonden formuleren daarom negen aandachtspunten die wij nodig achten om kwaliteitsvol onderwijs te realiseren.

### 1. Kernopdracht van onderwijs

De kernopdracht van onderwijs is vorming, dat wil zeggen jongeren op een doelgerichte en zorgzame wijze in contact brengen met leerinhouden die hen toelaten om de wereld te begrijpen, zichzelf te vormen, en op een zinvolle, verantwoordelijke en vernieuwende manier te participeren aan de samenleving. Deze kernopdracht van het onderwijs staat zwaar onder druk. Het tijdsbestedingsonderzoek laat duidelijk zien dat er onvoldoende tijd is om haar waar te maken. Een begrensde opdracht en een beperking van de taken die de kernopdracht overstijgen, dringen zich op.

### 2. Meer, goed opgeleid, gemotiveerd personeel in onderwijs

Zonder gemotiveerd en goed opgeleid personeel is er geen sprake van kwaliteitsvol onderwijs. De overheid moet daarom blijven investeren in de opleiding en de professionalisering van het onderwijspersoneel – en dit tijdens de volledige loopbaan. Dat draagt bij tot de herwaardering en tot de aantrekkelijkheid van het werken in het onderwijs.

### **3. Een sterk statuut**

Personeelsleden in het onderwijs hebben een cruciale maatschappelijke opdracht. Het waarmaken van die opdracht vraagt een bepaalde mate van vrijheid of professionele autonomie. De vormende opdracht van onderwijs in vrijheid kunnen waarmaken: dat betekent dat men kan handelen zonder zich te moeten onderwerpen aan particuliere eisen, bijvoorbeeld van de arbeidsmarkt of de politiek. De vrijheid om de nieuwe generatie te vormen, moet daarom beschermd worden en vraagt een structurele inbedding in het statuut. Om die reden mag er niet geraakt worden aan de vaste benoeming. Een degelijk personeelsstatuut bepaalt verder mee de aantrekkelijkheid van het beroep. Het waarborgt dat personeelsleden onderling en met leidinggevendens kritische ideeën en opvattingen kunnen uitwisselen, verdedigen en aftoetsen aan de praktijk.

### **4. Werkbaar en leefbaar werk, de hele loopbaan lang**

Om het onderwijsberoep leefbaar te maken en meer mensen aan te trekken voor het onderwijs, is het belangrijk om komaf te maken met de buitensporige werkdruk en planlast voor personeel in het onderwijs. Zowel het tijdsbestedingsonderzoek als de werkbaarheidsmonitor leggen die hoge werkdruk in onderwijs zwart op wit bloot. Daarom moet er op elk niveau in overleg een plan uitgewerkt worden om de werkdruk en de planlast te verminderen. Daarnaast moet er dringend werk gemaakt worden van een degelijk loopbaanbeleid dat zorgt voor een aantrekkelijke loopbaan voor wie start, voor wie het moeilijk heeft, voor wie werk/privé in balans wil houden, voor wie kampt met eindloopbaanproblematiek,...

### **5. Professioneel schoolleiderschap**

Directeurs vervullen een sleutelrol voor de kwaliteit van de school of het centrum. Om die reden moeten aan hun professionaliteit hoge eisen gesteld worden. Hun opdracht is buitengewoon complex, en hun verantwoordelijkheid en opdrachten zijn de laatste jaren alleen maar toegenomen. Daarvoor moet een professionaliseringstraject voorzien worden op basis van een specifiek competentieprofiel.

### **6. Correcte financiering**

Om het onderwijs in onafhankelijkheid zijn maatschappelijke opdracht te laten opnemen en om de kosteloosheid van het onderwijs beter dan vandaag te benaderen, moeten alle kernopdrachten op de verschillende onderwijsniveaus met publieke middelen gefinancierd worden en mag het onderwijs niet afhankelijk worden van particuliere sponsors of commerciële activiteiten.

### **7. Volwaardige basisomkadering**

Een volwaardige basisomkadering is de eerste stap naar een verlaging van de werkdruk en een versterking van het beleidsvoerend vermogen van scholen en centra. Naast deze basisomkadering moet er bij het toekennen van de middelen rekening gehouden worden met de sociaaleconomische achtergrond van de leerlingen (SES-kenmerken). Omkadering moet opnieuw voor 100 procent worden toegekend.

### **8. Aangepaste onderwijsinfrastructuur en -capaciteit**

De volgende Vlaamse Regering moet een langetermijnvisie hebben op onderwijsinfrastructuur. Het is de

absolute plicht van de Vlaamse Regering om ervoor te zorgen dat er meer dan voldoende capaciteit is, zodat ouders niet in de onzekerheid verkeren of hun kind al dan niet een plaats zal hebben in een school.

## **9. Transparante en coherente regelgeving**

De wetgeving moet transparant en sluitend zijn én moet rechtdoen aan de publieke opdracht van het onderwijs. Dat realiseren, is voor ons een basistaak van de overheid.

### **We zijn er klaar voor!**

De onderwijsvakbonden zijn de enige legitieme vertegenwoordigers van het onderwijspersoneel. Wij zijn democratische organisaties die het als onze opdracht zien om de stem van het onderwijspersoneel te laten horen. Daarom willen wij op de verschillende niveaus erkend worden als volwaardige partners in het uittekenen van kwaliteitsvol onderwijs, van een professioneel personeelsbeleid en van aantrekkelijke werkcondities. Wij vragen de nodige bescherming voor onze afgevaardigden en willen dat vakbondswerk erkend wordt als een deel van de opdracht.

Kameraden, voor ons is het duidelijk. Wij weten waar wij met het onderwijs naartoe willen. Jullie hebben op 20 maart terecht aangegeven dat het zo niet verder kan. Wij zullen bij de regeringsverklaring het deel onderwijs met argusogen lezen en analyseren. Wij verwachten dat we de punten uit ons memorandum er zullen terugvinden en dat de volgende Vlaamse regering van in het begin van de legislatuur investeert in onderwijs. Jullie mogen erop rekenen dat wij jullie spreekbuis zullen zijn.

Dit is een korte samenvatting van ons memorandum. Voor het volledige memorandum: zie website of vraag de papieren versie aan op jullie provinciaal/regionaal secretariaat. Bij elk van de negen aandachtspunten werden 'toetsstenen voor doeltreffend onderwijsbeleid' geformuleerd. In het volgende artikel staan ze opgesomd.

**Nancy Libert**

[ACOD Onderwijs]